kurie gana stambūs – 24x20x18, 30x20x20, 30x23x18, 33x30x25, 40x25x20, 50x37x22 cm dydžio. Čia taip pat aptikta perdegusio molio gabalų, pavienių nedegtų plytų fragmentų. Atrodo, kad raudono molio sluoksnį sudaro kažkokios čia buvusios gamybinės krosnies likučiai. Deja, krosnies paskirtis nėra aiški. Čia atidengtus stambius akmenis galbūt galima susieti su šia krosnimi, gal tai pastato, dengusio krosnį, pamatų likučiai.

Trumpesniojoje perkasos dalyje po pilkos žemės sluoksniu ištisinio molio sluoksnio neaptikta. Čia pastebėtas pilkos žemės sluoksnis su molio, gelsvo, pilko smėlio priemaiša. Tokiame nevienalyčiame sluoksnyje perkasos R gale 1,3–1,4 m gylyje aptikta buitinės keramikos fragmentų: 3 puodų šonai, 2 puodų dugnai, puodo priedugnis, vazos dugnas. Vidurinėje perkasos dalyje 1,6–1,7 m gylyje, molio sluoksnyje ir virš spėjamos krosnies aptikta buitinės keramikos fragmentų: puodo pakraštėlis, molinio kibiro dugnas, puodynės pakraštėlis, puodo šonas ir statybinės keramikos fragmentų (puodyninio koklio dugnas ir plokštinio koklio fragmentas). Perkasos dalių sandūroje 1,9 m gylyje aptiktas sukietėjęs kalkių skiedinio sluoksnis, kurio storis iki perkasos dugno – apie 10 cm. Galimas dalykas, kad šis kalkių skiedinys kokiu nors būdu susijęs su molio krosnimi.

Perkasa tirta iki 1,6–2,2 m gylio. Tyrinėjimų metu įžemis nepasiektas, nes pasiekus 1,8–2,2 m gylį, giliau kasti tapo pavojinga. Pagal buitinės ir statybinės keramikos fragmentus, apatinį molio sluoksnį, kuriame, kaip spėjama, galėjo būti kažkokia gamybinė krosnis, galima datuoti XVI a. pabaiga – XVII a. I puse, viršutinius – XX a.

Labdarių St. 6

In 2011, a 12 m^2 trench was excavated at the site of a heating line trench in the courtyard of Labdarių St. 6. A clay layer, where many stones of various sizes were found on top of it and within it, was discovered at a depth of 1.15–1.2 m. Pieces of charred clay and fragments of isolated unfired bricks were also discovered at this site. It appears that the red clay layer consists of the remains of some production furnace that stood at this site. Several finds were also discovered: stove tile fragments and sherds of household pottery. The trench was excavated to a depth of up to 1.6–2.2 m but sterile soil was not reached.

Rytis Šiaulinskas

Odminių gatvė 14

Sklype Odminių g. 14, esančiame Vilniaus senojo miesto vietoje su priemiesčiais (UK 25504) teritorijoje, planuojama statyti daugiabutį gyvenamąjį namą. Šiuo metu sklypas neužstatytas, tik jo ŠR kampe stovi 12,5x7,9 m dydžio mūrinis gyvenamasis namas, pastatytas 1858–1867 m. Šis pastatas bus integruotas į naujai statomą daugiabutį namą. Būsimas pastatas užims visą Odminių g. 14 plotą – apie 30x15 m. Pastate planuojama įrengti rūsius.

2000 m. šiame sklype vykdyti archeologiniai žvalgomieji ir detalūs tyrinėjimai (vadovas A. Vaicekauskas; žr. *ATL 2000 metais*, Vilnius, 2002, p. 177–178). Jų metu iškasti 6 šurfai ir viena perkasa, ištirtas bendras 98,57 m^2 plotas. Į 2011 m. tirtą plotą nepatenka tik šurfai 1 ir 2, kurie tirti pastato viduje.

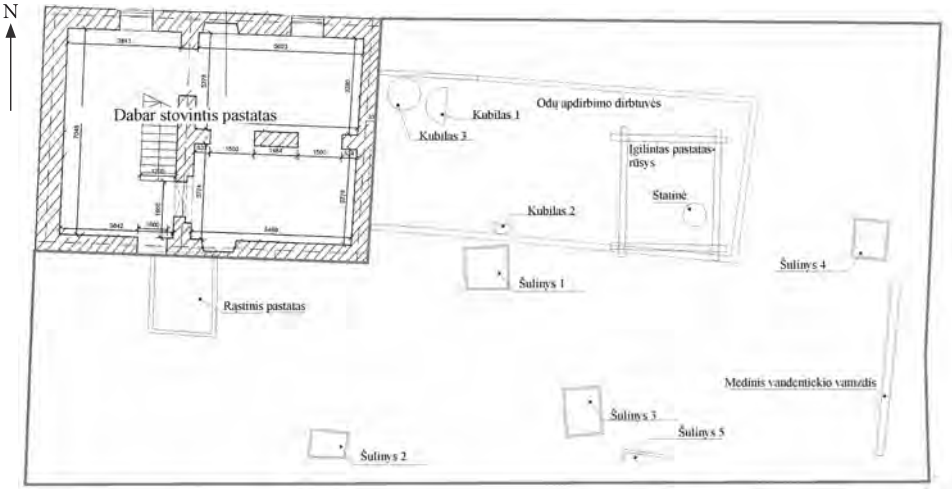

1 pav. Tyrinėjimų sklype Odminių g. 14 situacijos planas. R. Šiaulinsko brėž.

Fig. 1. Situation plan of the excavations at Odminių St. 14.

Istorinių tyrimų duomenimis nustatyta, kad XIX a. pradžioje XVII–XVIII a. dokumentus, galėjusius suteikti žinių apie šio sklypo istoriją, pametė caro valdininkai, todėl seniausios žinios apie 817-ąją posesiją, kuriai priklausė ir dabartinis sklypas Odminių g. 14, yra iš 1770 m. Vilniaus magistrato kronikinės knygos. Šioje knygoje aprašant posesiją, minimi tik mediniai kaimyniniai namai. XVIII a. II pusės Vilniaus vyskupo jurisdikos ir miestui priklausiusių namų inventoriai taip pat

2 pav. Sklypo Odminių g. 14 PV dalis tyrinėjimų metu. R. Šiaulinsko nuotr.

Fig. 2. The SW part of the plot at Odminių St. 14 during the excavation.

3 pav. Sklypo Odminių g. 14 PV dalis, rąstinio pastato fragmentas. R. Šiaulinsko nuotr.

Fig. 3. The SW part of the plot at Odminių St. 14 and a fragment of a log structure.

4 pav. Odų apdirbimo dirbtuvės Odminių g. 14 V dalis. R. Šiaulinsko nuotr.

Fig. 4. The W part of the tannery at Odminių St. 14.

5 pav. Odminių g. 14 šulinys 2. R. Šiaulinsko nuotr.

Fig. 5. Well 2 at Odminių St. 14.

rodo tankų, bet daugiausiai medinį šios vietovės užstatymą.

2011 m. detaliųjų tyrinėjimų metu sklype ištirtas 303 m² plotas (1 pav.), aptiktas 2,5–4 m storio kultūrinis sluoksnis. Visame tirtame plote virš įžemio slūgsojo 0,5–1 m storio durpių sluoksnis, rodantis, kad ši vietovė buvo drėgna ir užpelkėjusi. Virš durpių sluoksnio fiksuotas ankstyviausias kultūrinis sluoksnis, datuojamas XVI a. pabaiga – XVII a. Šiame kultūriniame sluoksnyje sklypo PV dalyje (2 pav.) aptiktos 2,7x2 m dydžio rąstinio ūkinio pastatėlio liekanos (3 pav.). Išlikusio pastato erdvės užpilde aptikta daug skiedrų, keraminių indų fragmentų, rištų ražinių šluotų bei daug odinių atraižų ir dirbinių, daugiausiai – avalynės. Tam pačiam kultūrinio sluoksnio horizontui priskiriamos ir sklypo Š dalyje aptiktų odos apdirbimo dirbtuvių liekanos. Dirbtuvių V dalyje rasti 3 kubilai odai raugti (4 pav.). Kubilai 1 ir 2 dalinai užfiksuoti dar 2000 m. vykdytų tyrinėjimų metu. Po odų apdirbimo dirbtuvėmis, jų R dalyje aptikti įgilinto 50 cm į įžemį, greičiausiai rūsio pamatai. Pamatai – sienelės, krautos iš 20–40 cm skersmens akmenų rišant moliu ant 20–25 cm storio keturkampių sijų pagrindo. Įgilintas pastatas–rūsys 3,5x3 m dydžio. Rūsio patalpoje rasta medinė statinaitė be dugno. Be jau minė-

tų radinių, XVII a. datuojamame kultūriniame sluoksnyje aptikti 2 iš rąstų surėsti šuliniai (3 ir 5). Šio laikotarpio horizonte aptikta daug buitinės keramikos šukių, gyvulių kaulų, koklių fragmentų, vinių, peilių, odos, avalynės ir atraižų bei kitų radinių. Reikia paminėti, kad odinių dirbinių daugiausiai rasta jau minėtame rąstiniame pastatėlyje ir plote tarp šulinių 2 (5 pav.) ir 3. Čia surasta per 1000 registruotų odinių dirbinių, kurių didžiąją dalį sudaro įvairi avalynė. Kitose tirto ploto dalyse aptikti tik pavieniai odos dirbiniai. Tirto ploto R pakraštyje aptiktas apie 20–30 cm į įžemį įkasto medinio vandentiekio fragmentas.

Odminių g. 14 sklype, be jau minėtų archeologinių tyrinėjimų 2000 m., nevykdyti jokie stambesni žemės kasimo darbai įrengiant požemines komunikacijas, todėl čia gerai išliko visų laikotarpių nuo XVI a. pabaigos iki XX a. pradžios kultūriniai sluoksniai. Čia aptiktas ir XVIII a. datuojamas šulinys 1 su šalia buvusiu mediniais rąsteliais grįstu taku, kitų to laikotarpio radinių. XIX–XX a. pradžia datuojamų radinių taip pat aptikta labai gausiai. Šiuo laikotarpiu datuojami ir tirtame plote aptikti šuliniai 2 ir 4.

Odminių St. 14

In 2011, 303 m^2 were excavated during an investigation on the plot at Odminių St. 14 (Fig. 1) and a late 16th – early 20th-century cultural layer up to 4 m thick was discovered. A large quantity of coeval wooden architectural objects (Figs. 2–5) and a huge quantity of 17th–20th-century finds illustrating the daily life of the residents of Vilnius were discovered during the excavation.

Vitalija Veževičienė

Islandijos gatvė 3/18

2011 m. rugpjūčio–lapkričio mėnesiais archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai ir žvalgymai atlikti sklype Islandijos g. 3/18 pastatų pamatų sanavimo darbų vietoje. Tyrinėjimai vyko 2 etapais. Pirmuoju etapu ištirti 6 šurfai (kiekvienas 1,5x1,5 m dydžio, bendro 13,5 m^2

1 pav. Vilniaus miesto 1737 m. J. G. Fiurstenhofo plano dalis su pažymėta tyrinėjimų vietos artimiausia aplinka.

Fig. 1. Part of the 1737 Vilnius city plan by J. G. von Fürstenhoff with the immediate vicinity of the excavated area marked.

